
آداب جوانمردی

درس‌هایی در اخلاق و رفتار فردی و آداب و
معاشرت اجتماعی

ترجمه فارسی کتاب «آداب الفتی»

مؤلف: علی فکری

مترجم: محمد ملازاده

فکری، علی
آداب الفتی، فارسی
آداب جوانمردی
درس‌هایی در اخلاق و رفتار فردی و آداب و معاشرت اجتماعی
مؤلف: علی فکری؛ مترجم: محمد ملازاده.
تهران: نشر احسان، ۱۴۰۲.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۳۶۶-۷
عنوان دیگر: درس‌هایی در اخلاق و رفتار فردی و آداب و معاشرت اجتماعی.
موضوع: فتوت (Futuwwa (Islamic social groups)
شناسه افزودن: ملازاده، محمد، ۱۳۴۳، - مترجم
رده بندی کنگره: ۱۴۰۲ ۱۴۰۴۱/ف۷۴/ف۲۹۴BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۸۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۵۱۱۳۷

تهران، خیابان انقلاب، موسسه فرهنگی و آموزشی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶.

www.nashrehsan.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

آداب جوانمردی

مؤلف: علی فکری

مترجم: محمد ملازاده

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: چاپ خوارزم

نوبت چاپ: دوم-۱۴۰۲

شمارگان: ۲۵۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۳۶۶-۷

آداب جوانمردی (درس
هایی در اخلاق و رفتار)

۱۰۳۵۳۹

بسر احسان

فهرست

۹	پیشگفتار:
۹	موضوع پرورش:
۱۳	مقدمه‌ی نویسنده
۱۳	چگونه فرزندان را پرورش کنیم؟
۱۹	فصل اول: قانون ادب
۱۹	(۱) قانون ادب:
۲۱	(۲) ادب با پدر و مادر
۲۵	(۳) ادب با برادران
۲۷	(۴) ادب با نزدیکان و فامیلان
۲۸	(۵) ادب با همسایه
۲۸	(۶) ادب با اعضای خانواده
۳۰	(۷) ادب در مدرسه
۳۵	(۸) علم و آداب شاگردی
۳۷	(۹) کتاب و انتخاب آن و فواید مطالعه
۳۹	(۱۰) نویسندگی و فواید آن
۴۱	(۱۱) ادب با مدیر یا ناظر مدرسه

۴۲ (۱۲) ادب با استاد و آموزگاران
۴۳ (۱۳) ادب با شاگردان و رفیقان
۴۴ (۱۴) دوستی و انتخاب دوستان
۴۸ (۱۵) آداب سر و صورت
۴۸ (۱۶) آداب دهان
۵۱ (۱۷) آداب بینی
۵۱ (۱۸) آداب گوش
۵۳ (۱۹) آداب دست‌ها
۵۳ (۲۰) آداب سر
۵۴ (۲۱) آداب مجالست
۵۵ (۲۲) آداب راه رفتن
۵۸ (۲۳) آداب خوردن
۶۱ (۲۴) آداب ضیافت و مهمانی
۶۴ (۲۵) دیدنی و آداب آن
۷۱ (۲۶) آداب لباس پوشیدن:
۷۳ (۲۷) آداب گفتگو
۷۷ (۲۸) ورزش و فواید و آداب آن
۸۱ (۲۹) آداب دین
۸۷ فصل دوم: قانون سلامتی
۸۷ (۱) نظافت و پاکی بدن
۹۳ (۲) نشستن سلامتی و بهداشت نشستن:
۹۴ (۳) بهداشت خواب:
۹۷ (۴) غذاها و رعایت سلامتی و بهداشت در خورد و خوراک
۱۰۱ (۵) آشامیدنی‌ها و بهداشت شرب آب
۱۰۶ (۶) سلامتی و بهداشت لباس و پوشش:

- (۷) ورزش و فواید سلامتی و بهداشتی آن: ۱۰۹
- (۸) هوا و فواید سلامتی آن: ۱۱۱
- (۹) مسکن و شرایط سلامتی و بهداشت آن ۱۱۳
- وصایای دهگانه‌ی سلامتی و بهداشتی (نقل از مجله‌ی انیس الجلیس) ۱۱۶
- نصیحت برای جوانان ۱۱۷
- فصل سوم: درس‌های زندگی ۱۱۹
- درس‌های زندگی ۱۱۹
- قواعد چهارگانه‌ی زندگی ۱۱۹
- (۱) کار روح زندگی است ۱۲۰
- (۲) واجبات و وظایف در قبال دیگران، علیرغم تنوع و اختلاف طبقات آن‌ها ۱۲۴
- (۳) ازدواج ۱۲۸
- ازدواج و ثروت: ۱۲۹
- چند نصیحت برای طالبان ازدواج: ۱۳۰
- (۴) وظایف و واجبات مرد ۱۳۲
- (۵) وظیفه‌ی پدر نسبت به فرزندان ۱۳۴
- (۶) مال و ثروت ۱۳۸
- (۷) ستایش تدبیر و ذم تبذیر ۱۳۹
- (۸) میانه‌روی: قواعد و نتایج حسنه‌ی آن ۱۴۰
- (۹) ثروت و فقر ۱۴۲
- (۱۰) رفتار زیبا ۱۴۶
- (۱۱) جامعه، ضرورت، غایت و فایده‌ی آن: ۱۴۹
- (۱۲) وظایف و واجبات ما در قبال وطن ۱۵۱
- فصل چهارم: وصایای پدران به فرزندان ۱۵۳
- خاتمه‌ی کتاب ۱۷۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشگفتار:

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على المبعوث رحمة للعالمين محمد بن عبدالله خاتم الأنبياء والمرسلين وأشرف الخلق اجمعين وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهديه واتبع سنته الى يوم الدين.
اما بعد:

تهذيب اخلاق فرزند و پرورش نيكوى او از آغاز دوران بچه گى اولين چيزى است كه بايستى بدان توجه شود و مورد اهتمام واقع گردد و اين امر جزو واجبات پدران و مادران در برابر فرزندان شان است، تا آنها را بر فضائل و آداب نيكو و روش پسنديده پرورش دهند. و گمان در اين نيست كه مرحله ي آغازين عمر پايه اى است كه ساير مراحل بر آن بنا نهاده مى شوند از اين رو اعتنا و اهتمام به اين مرحله بس حائز اهميت است و بايد فراگير باشد.

موضوع پرورش:

انسان موضوع پرورش است، انسان از نظر دل و خرد، نفس و بدن، اخلاق و رفتارهاى اجتماعى.

و رفعت بشری - در ضمن این چهارچوب فراگیر - هدفی است که درک آن و دسترسی بدان - در صورت استفاده از اسلوب درست تربیت - یافتنی است. منظور از روش درست تربیتی، «روشی است برگرفته از دین حنیف خداوند و از روح تعالیم و توجیهات ربّانی فرودآمده از جانب خداوند عزّوجلّ به منظور هدایت و سعادت بندگان، در کنار عرفها و تقالید نیکوی اجتماعی که با شرع حنیف و پایه‌های راه درست نماینده‌ی آن در تضاد و تعارض نباشند.»

مسلمان راستین الگو و سرمشق زیبای خود را در رسول خدا ﷺ می‌یابد که الله جلّ جلاله در ستایش او می‌فرماید:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (احزاب / ۲۱)

«سرمشق و الگوی زیبایی در (شیوه‌ی پندار و گفتار و کردار) پیغمبر خدا برای شما است. برای کسانی که (دارای سه ویژگی باشند): امید به خدا داشته و جویای قیامت باشند و خدای را بسیار یاد کنند.»

و پروردگارش در توصیف او می‌گوید:

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ (قلم / ۴)

«تو دارای خوی سترگ (یعنی صفات پسندیده و افعال حمیده) هستی.»

و یاران گرامی - رضوان الله علیهم اجمعین - نیز او را به کمال در مکارم اخلاق و کمال در همه‌ی نیکی‌ها توصیف کرده‌اند، از عایشه رضی الله عنها روایت شده می‌گفت: «كَانَ خُلُقُهُ الْقُرْآنَ» یعنی: اخلاقش قرآن بود. و از انس رضی الله عنه روایت شده که: «كَانَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَحْسَنَ النَّاسِ خُلُقًا» متفق علیه.

یعنی رسول خدا ﷺ از نظر اخلاق بهترین انسان‌ها بود و خود او رضی الله عنه در مقام توصیه بر «خُلُقِ نَبِيٍّ» می‌فرماید: «أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا: أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا» الترمذی.

یعنی کامل‌ترین مؤمنان از جهت ایمان نیکوترین آن‌ها از جهت اخلاق است. و می‌فرمود: «ما من شینی اتقل فی میزان المؤمن یوم القیامة من حسن الخلق» الترمذی.

یعنی در روز قیامت هیچ چیزی در ترازوی مؤمن سنگین‌تر از اخلاق زیبا نیست.

چیزی که کمترین شک در آن نیست این‌که: افتخار پدر و مادر به فرزندان‌شان و خوشحالی آنان از موفقیت‌شان، در این است که آنان در کنار برتری علمی‌شان زینت یافته به فضایل آداب و خصلت‌های زیبا باشند و کامیابی و موفقیت حقیقی - که از پس آن خیر و صلاح و رستگاری و سعادت هر دو جهان انتظار می‌رود - در این است.

و من بسی خوشحالم از این‌که برای بار سوم - در راه خدای تعالی - به چاپ این کتاب اقدام می‌ورزم. آن هم به خاطر سخن و کردار زیبا و مطالب ارزنده‌ی که در راستای نصرت دین حنیف در آن یافتیم. و ما هم اکنون که دو آستانه‌ی ماه رمضان - ماهی که اولش رحمت و وسطش مغفرت و پایانش نجات و رهائی از آتش است - قرار گرفته‌ایم، از خداوند یکتای بی‌همتا خواهانم که این امت را توفیق عنایت فرماید. اول توفیق خدایی خودش و بعد از آن به واسطه‌ی فرزندان متمایز و الگو هم در شکل سیمای ظاهری و هم در صفات پنهان درونی. و هم آزادسازی بیت المقدس اشغالی و از دست رفته به واسطه‌ی آنان و سردمداران مسلمین را هدایت فرماید به سوی آنچه که خود آن را دوست دارد و بدان راضی است و ولی امر ما را اصلاح نماید و (خواص) صالحه‌ی آن چنانی به وی عطا فرماید که در خیر و خدمت به اسلام او را معین باشند و به واسطه‌ی او، اسلام و مسلمین را یاری رسانند.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

والسلام علیکم ورحمة الله و بركاته

عبدالله بن محمد بن عبدالله الدباغ